

FOAIA POPORULUI

„Țineți cu poporul
ca să nu răstăciți”...

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 87-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Alegerile din Marea Britanie

Alegerile din Marea Britanie au luat sfârșit în ziua de Joi 25 Iulie a. c., când la număratoarea voturilor s'a constatat, că lupta ce s'a dat între partidul conservator, condus de d. Windston Churchil și între partidul laburist (social democrat) condus de d. Clementa Atlee, a fost câștigată de acesta din urmă, nu pentru că s'ar fi făcut furturi de urne sau că s'ar fi falsificat număratoarea, ci pentru că așa a voit poporul, reprezentat prin cele aproape 30 milioane de alegători și votanți. Așa dar, partidul d-lui Winston Churchil, partid care, sprijinit fiind și de biruitorii din aceste alegeri a dus Anglia la victorie, a trebuit să se retragă dela conducerea Statului, pentru a face loc social democraților, al căror program se pare a fi mai potrivit pentru o Anglie unde nevoile muncitorimei se fac mai simțite și unde se așteaptă o muncă de reclădire, în scurgerea zilelor de pace. În Marea Britanie milioane de locuințe omenești au fost distruse de furia armelor secrete germane și alte milioane de oameni au plecat dela vetrele și îndelnicirile lor, pentru a purta arma în mână pe diferitele teatre de luptă. În fața alegerilor ce au luat sfârșit, fiecare alegător și-a cercetat conștiința sa și — bucurându-se de cea mai desăvârșită liberă exprimare a votului, — a pus sigilul îndemnelui conștiinței sale acolo unde a socotit că i se va împlini dorințele. Cei mai mulți alegători britanici s'au pronunțat pentru partidul laburist (social democrat) care a câștigat 390 locuri în viitorul parlament, în asemănare cu conservatorii d-lui Churchil cari au primit numai 195 de locuri, apoi național-liberalii cu 14 locuri și liberalii independenți cu 3 locuri și comuniștii cu 2 locuri.

Este pentru prima dată în istoria politică a Mării Britanii, când la conducerea Statului este adus un guvern care să sprijine în lupta sa de reforme, pe marea majoritate a clasei muncitoare.

Toate țările lumii își au azi așințite privirile spre Anglia și felurite întrebări se pun cu privire la orientarea ce o va lua-o această glorioasă țară atât în politica launtrică cât și în cea din afară. Întrebările se pun cu o și mai crescândă stăruință cu cât la Postdam se desfășoară una dintre cele mai importante conferințe diplomatice, ce va avea să croiască soarta țărilor și a popoarelor în viitorul de pace și de propășire.

Să ne păstrăm portul strămoșesc

Frumos port mai avem noi românii, de mai frumos nici că se poate. Din timpuri bătrâne românele noastre au chindisit și împodobit cu „pușori” și „bănice”, care de care mai mândri și mai ispititori, chiar și pentru lumea străină de pripas sau pentru cea care ne vizita cu diferite ocazii. Cu câtă măiestrie lucrau românele cătrințele înflorite și împănate, de ziceai că s'au scris la tipar, nu alta.

Dar nici pentru chindisirea portului bărbaților nevestele nu au arătat vreo delăsare. Dimpotrivă multe — mai ales ibovnicele și nevestițele tinerile — erau în stare să lucreze râvnicioase, până la cântatul cocoșilor, numai și numai să-i facă ceva pe plac „badiului” sau sofului. Iși era mai mare dragul să privești grupurile de români la zilele de sărbătoare din alte vremi, când mâncau la Biserică sau se încingeau la hore, de și sfântul soare se priponea în loc, ca să privească mândrețea de podoabă românească de pe astea plaiuri. Pe acele vremuri îți era destul să vezi portul din sat, pentru că să poți ști dela început că ai intrat într'un sat românesc sau cu străini. Să fi tot încercat stăpânirile oprimate ca să bată la capătul satului table în alte limbi decât cea românească, căci dacă intrai în sat, puteai ști bine și fără a cădea în ispită că în cutare sat nu locuiesc decât români sau, în cazul cel mai rău, și ceva străini, așa de leac.

Păstrarea nepătată și neamestecată a portului din strămoși îți vorbea mai mult decât toată propaganda stăpânirii străine.

Prin scurgerea anilor, însă, multe din satele noastre au cam început să nu-și mai prețuiască acest bun strămoșesc, care ne a fost cea mai grăitoare carte de vizită, pe care o stimau până și străinii. Numai ce-l vedeai pe cutare flăcău român, că în loc să mai îmbrace opincuțele sau ghetele ușoare, își trăgea peste „pantaloni prici” sau de altă formă, niște cismoaie cât ziua cea de ieri, iar în locul cămășii cu bânice și cu semnul sfintei cruce, chindisit din arnici negru cu strămătură, să îmbrace cămașe „nemțească”, cu bumbi la gât și la mâneci. Ba am văzut că unii, își puneau și ei cravate, vezi Doamne că ar fi mai ceva și ar prinde fetele mai mult clei de ei. Câtă răstăcire și ce păcat de neiertat au săvârșit și săvârșesc toți aceia cari nu se gândesc cât rău fac neamului, când își părăsesc portul de datină.

Din această nesocotință ni se pot trage — și poate ni s'au și tras — multe rele. Inchipuți-vă că într'o bună zi i-ar apuca pe „rășinari”, pe „poenari”, pe „gureni” pe „orlăteni” sau mai știu eu pe cari alții pofta să-se îmbrace toți cu cisme, cu pantaloni domnești și cu cipcă în cap. Intrând în acel sat un vizitator străin, care a citit în cărți că Rășinari și alte sate de soiul lui, sunt curat românești, și-ar face și el cruce și ar spune că cele scrise în cărțile noastre de propagandă sunt minciuni și uite așa ne-am face de răs. Până când dacă ne-am păstra portul nostru, cu toate valorile lui, ar putea ei străinii să spună ce le-o plăcea, că noi românii ne putem număra pe degete în țara noastră — spusele lor nu vor prinde, căci vor bește dela sine portul și numai puțin graiul nostru.

Asociațiunea noastră „Astra” poate a fost singurul așezământ din țară, care s'a străduit să cultive în rândurile țărănimii dragostea pentru portul românesc. Acolo unde ea a fost înțeleasă ne putem mândri cu soiul de români și de poporeni, cari ne fac cinste nouă și își fac și lor.

N'ar fi oare vremea ca strădaniile „Astrei” să se bucure de sprijinul tuturor bunilor români?

E o întrebare asupra căreia trebuie să ne oprim și să chibzuim ce e de făcut.

„Foaia Poporului”

Adolf Hitler nu a murit încă

Partidul socialist german care a luptat tot timpul împotriva lui Hitler, refuză să creadă că acesta este mort. Dimpotrivă spune că serviciul secret german, încă cu săptămâni înainte a cules informații precise cu privire la

prăbușirea Germaniei. Pe baza acestor informații Hitler a putut face pre-gătiri din vreme pentru a pleca în Argentina (America de sud), pe un submarin. Se fac cercetări dacă într'adevăr Hitler se află în Argentina.

Stricarea moravurilor

Există o lege de fier, în voința singuraticului om ca și a popoarelor, după care progresul, biruința, evoluția, sunt posibile numai câtă vreme moravurile se păstrează curate. Când ele se strică, se corup, viața singuraticului om ca și a neamurilor întregi, se prăbușește și vine moartea.

Pentru multă lume totuși este indiferent dacă face bine sau rău, dacă ține legile sau le calcă în picioare, numai să-și ajungă scopul. Biruința, reușită înainte de toate, aceasta e lozinca unora. Pe ei nu-i doare capul de mijloacele de cari se folosesc, și își bat joc de cei ce se tem de muștrările de conștiință.

Ei se cred oameni tari, biruitori, poate chiar eroi, dar în realitate ei își sapă mormântul, fie om, fie un întreg popor, sau o întreagă clasă socială.

Ce sunt moravurile bune?

Nu sunt altceva decât obicinuița prin repetarea continuă a unui act, de a respecta și ținea legile dumnezeiești ca și pe cele omenești, pe cele cinice ale Statului. Iar stricarea moravurilor se ivește când aceste legi nu mai sunt ținute cu sfințenie.

În vorbirea de toate zilele sub stricarea moravurilor se înțelege de obicei destrăbălarea sexuală, adulterele, necurățiile trupești de tot felul, bețiile. Constitue și aceasta o însemnată pară în stricarea moravurilor. Dar nu numai ele se înțeleg aici. Slușbașul care ia mită; cetățeanul care o dă; jaful în avut public; specula în vânzare sau cumpărare; înșelăciunile de tot felul; nedreptățile; judecătorii părtinitori; ajungerea la situații înalte prin protecție sau bani; cheltuelile și risipele fără margini; asuprirea celor mici, lingușirea față de cei mari; urile și răzburările; ne-supunerea la legi, disordinile; lăcomiile, sgârcenio, — și încă o sută o mie de lucruri ca acestea arată stricarea moravurilor.

Moravurile bune, obicinuița ajunsă a doua conștiință a omului, de-a se supune tutu or legilor divine sau omenești cari țin sănătos un individ, o societate sau un neam. Legile funcționând regulat, toate merg bine și cu folos și într'o familie și într'un Stat.

Moravurile corupte, când omul nu mai are nicio conștiință și nicio remușcare pentru păcat, au dus în mizerie neagră, în groapă, sau la spânzurațoare mulți oameni, au nenorocit și au risipit multe familii, iar pe popoare întregi le-a dus în mormânt, numele lor mai fiind pomenit numai în istorie.

DUMINECA ÎN SAT LA NOI

Pe urmele Domnului

Cum biruim răul?

Cine vrea să se terească de izvoarele păcatului să se lapede de mândrie și să fie umilit. Zice Scriptura la care se provoacă Sf. Iacob: „Domnul le stă împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dă dar”. Și fără darul Domnului nu ne putem feri de păcat.

Cel ce tuge de păcat umilindu-se „se apropie de Dumnezeu și stă împotriva diavolului”. Așa dar pentru a birui ispita poftei rele omul trebuie să se supună lui Dumnezeu, să-L recunoască pe El drept stăpânul și împăratul său și să-i țină poruncile. Dacă facem așa ispita „diavolului” va fugi dela noi” scrie Sf. Iacob.

„Apropiati-vă de Dumnezeu și el se va apropia de voi. Curățiți-vă mâinile, păcătoșilor curățiți-vă inimile voastre, cei îndoșiți cu gândul,

„Pătimiți și lacrimiți și plângeți; răsul vostru plâns să se întoarcă, și bucuria întru tânguire. Smeriți-vă înaintea Domnului, și El vă va înălța pe voi”.

Cei plini de păcate n'au niciun motiv să fie veseli, să se simtă fericiți, să râdă și să-și petreacă. Ei trebuie să-și dea seama că nu pot fi puși în rând cu creștinii cei buni. Ei trebuie întâi să se întoarcă la Dumnezeu plângându-și păcatele, luând hotărârea de îndreptare în toată umilinta.

Învățăturile acestea sunt de mare preț pentru tot creștinul. Și, mai întâi care dintre noi când e plin de păcate grele trăește supărat sau varsă lacrimi pentru ele? El trăește în familia sa și între oameni bucuri de viață, cântă și râde, se veselește, ca și când ar fi om în rând cu oamenii, dar el nu este decât un mort viu, și nu are niciun motiv de veselie. Și totuși el e în rând cu alții, la mâncare, la beutură, la ospete, la clevețe, și îndrăznește încă să vorbească de rău despre alții.

Câți dintre cei ce se plâng că nu

† Enea Hodoș

Către sfârșitul săptămânii trecute, Enea Hodos, profesor pensionar, ziarist din vechea gardă a Transilvaniei, și redactor al „Telegrafului Român”, organul Mitropoliei ortodoxe din Sibiu, a trecut în lumea drepților, liniștit și cu conștiința împăcată că a făcut tot ceea ce omenește a fost cu puțință pentru a și ajuta neamul la împlinirea năzuințelor sale naționale.

Enea Hodoș își dă obștescul sfârșit la frumoasa vârstă de 87 de ani, dintre cari aproape 60 de ani i-a închinat luptei pentru propășirea culturală și națională a poporului românesc.

Defunctul s'a născut la 31 Decembrie 1858, în Roșia Montană, din jud. Alba, ca fiu al vestitului avocat Dr. Iosif Hodoș, care s'a numărat și printre neînfricții luptători ai Ardealului oprimat.

Imbrățișând cariera de profesor, Enea Hodoș a folosit timpul liber pentru a scormoni și cerceta valorile sufletești ale neamului, tipărind mai multe cărți și broșuri și scriind numeroase articole în ziare și reviste. Pe timpul păstoririi, Mitropolitului Mețianu (1908) a fost adus la Sibiu, în redacția „Telegrafului Român”, unde a lucrat, în tăcere și cu modestie, până în ultimile zile ale vieții.

Pentru activitatea sa desfășurată în câmpul ziaristicii transilvănene, Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, cu prilejul adunării generale ținută la Sibiu în toamna anului 1943, l-a ales printre membrii săi de onoare.

Enea Hodoș lasă o plăcută amintire pentru toți bunii români cari l-au cunoscut atât ca profesor, cât și ca gazetar și cercetător de hrisoave.

Fie-i amintirea veșnică!

le sunt ascultate rugăciunile se gândesc că Dumnezeu nu-i ascultă pentru că sunt păcătoși, și nu se silesc să se curățe de păcate înainte de a-i face o cerere lui Dumnezeu? Sunt întinați, cu haina sufletului murdară, și nu se grăbesc să o spele în pocăință și în s. Mărturisire, și numai după ce sunt curați să-și facă cerere.

Cine cutează să-și ceară audiență și numai la un ministru în hainele de

Povești pentru Națiune..

Libertatea în Stat

Lupta popoarelor până și-au cucerit libertatea în Stat, egalitatea înaintea legilor, și apărarea drepturilor sale de către Stat, a ținut veacuri și chiar mii de ani. Din acest motiv noi ce le avem de-agata toate acestea, suntem obligați să le înțelegem și să ne folosim de ele după vrednicie, — am spune chiar „cu frică și cu cutremur”, pentru că sunt bunuri neprețuite pentru om și pentru cetățean, și le putem pierde numai din vina noastră.

Nici libertatea individuală ca cetățean, nici libertatea păturilor sociale, nu trebuiesc socotite ca fără margini în Stat. Nici dreptatea și drepturile câștigate nu sunt nemărginite.

Și libertatea și dreptul meu, al cetățeanului merge numai până acolo de unde începe dreptul altui cetățean și libertatea lui, sau dreptul și libertatea clase sociale. Sau până unde nu se izbesc de binele public.

Cetățeanu liber e dator să păstreze ordinea. Libertatea lui nu merge până la a se împotrivi executării legilor, nici a se răzvrăti împotriva autorităților din simplul motiv că acelea execută legea. Libertatea și dreptul asigurate în Stat nu merge până la a pregăti și isca revoluții și răsturnări pentru interesele sale particulare.

Într'un Stat constituțional și democratic sunt asigurate libertățile și drepturile tuturor categoriilor de cetățeni, a tuturor claselor sociale. Una nu poate fi privilegiată față de alta, nici

toate zilele, în haine murdare? Nu se îmbracă fiecare cu vestimintele ce le are mai bune, și așa se duce să-și facă cererea?

Numai în fața Domnului, în rugăciune, cutezăm să ne prezentăm cu haina sufletului întinată, să-i facem cereri, și apoi tot noi ne mirăm, ori chiar ne mâniem, că nu suntem ascultați.

Iată rele pe cari le facem zilnic și

MINUNAȚII

Pasertle de curte dacă sunt hrănite cu semințe de floarea soarelui capătă pene mai strălucitoare și ouă mai mult.

Cap ele dau mai mult lapte' dacă le țesălăm până la piele destul de des. Ajung mai sănătoase și mai în putere

Un învățat mare cunoscător în viața insectelor asigură că și furnicile pot înnebuni. Într'o zi a văzut în fața unui mușuroi o furnică furioasă care se repezia la toate ce treceau pe lângă ea. Cercetându-i creierul a aflat la microscop o umflătură în el, așa cum se află în creieri multor nebuni.

asuprită câtă vreme alta e purtată pe palmie. Pentru că toate sunt compuse din cetățeni a căror expresie este Statul. Numai în Statul absolutist, medieval erau clase asuprite și clase privilegiate. Dar vremea acestor State a trecut

Ce vom spune, așa dar?

Că binele și fericirea cetățenilor dintr'un Stat modern atârnă nu numai dela stăpânia legilor, ci și dela felul cum înțelegem și ne folosim de libertatea ce ne-o dă Statul. Așa dar și din acest punct de vedere binele public, mulțumirea cetățenilor atârnă în primul rând de noi înșine.

Căci ce folos că există într'o țară, o Constituție și un bun aparat de legi, dacă cei ce le aplică, guvernul și administrația își bate joc de libertățile unor cetățeni și nu le apără decât pe ale altora?

la care nu ne gândim. St. Apostol Iacob ne învață pe toți că noi trebuie să ne apropiem mai întâi de Dumnezeu, pentru că și Dumnezeu să se apropie de noi.

Și ne pruncește să nu fim veseli, să nu râdem și să ne petrecem, câtă vreme suntem în păcate grele, căci nu avem niciun motiv de bucurie ci numai de întristarea care duce la pocăință.

Părintele Ion

FOISOARA

„De-alea, bătrâneștile”...

de Horia Petra-Petrescu

Pavilionul de joc, din mijlocul comunei. Duminecă, după amiază — Zăpușeală. Joc, nu glumă, care se prelungește, până după miezul nopții, în birui comunal.

Pavilionul plin-stup. Copiii s'au urcat pe stoboare și prin pomi. Bătrânii, pe lavițe, de jur-impjur. Privesc ei, dar ochii lor spun alte-cele.

Costumele — pe jumătate țărănești pe jumătate orașenești. Fuste albe, unele cu crătine, fuste negre, pistruite, ciorapi de mătase, ghete de lac, cu „ștecăle” (tocuri) înalte, de trebuie să calce fata în fărul degetelor, ca cele dela concurs. Cămeșile, ici-colo, cusute de o mână harnică ce știe învârti și fusul și mâna „iepele” războ-

iului de țesut, dar altele, cu zorzoane cari n'au nimic de-aface cu satul dela poalele munților.

Moș Costan, lăutarul bătrân, cu părul colilie, mănuește cu dibăcie arcușul pe cetera-i moștenită din tată 'n fiu. Hei, câte tonuri au mai ieșit de sub degetele-i afumate de tutun, — de vre-o 60 de primăveri încoace! Nici nu le mai poate număra, primăverile astea! De i-ai secera părul capului cu o seceră închipuită, vreo câțiva ani, de-arândul, poate că ar da numărul cântecelor șugubețe și triste, de botez, de joc, de nuntă, de îngropăciune. Numărați-le!

Lăutarul face parte din zestrea satului. Toți îl cunosc, toți își povestesc dela mic la mare: știi, atunci, când a fost Moș Costan la botezul copilului, ori la nunta mea, ori la nedeia cutare, ori la cutare praznic.

Acum, în loc de a fi ascultat însă satul, ca mai 'nainte, povețele alăutei

sele — acum numai că dă comanda căpetenia flăcăilor: o polcă! — un tango u! — un „șimi”! Cuvinte, parcă ar fi fost niște pietroaie.

...Și bătrânul lăutar dă din cap puțintel — mai înainte a mai drăcuit și s'a împotrivit — dar acum s'a dat împăcat, clatină din cap și coardele încep să sbârnaie, parcă și ele nemulțumite de cântecele de peste țări și mări.

Numai așa, după miezul nopții, după ce tineretul și-a potolit patima jocului, vine lumea și la gândul să spună lui Moș Costan, din bun-senin: „Ei, acum, Moș Costane — poruncește-ți și dumita un joc!”

Și, oricât ar fi Moș Costan de mahmur, de atâta sdrobă, și oricât degetele-i ar fi de gata-gata să nu mai asculte de dorința stăpânului lor — se smâncește Moș Costan, odată, ca și când ar fi intrat într'o baie răcoritoare și întremătoare. Ochii-i sticlesc

șugubeț, a flăcău cu mustața vrabie și buza-i cărnosă soptește: „Vezi bine. Bogdaproste!” Ca și când l-ai fi dăruit cu ceva bun de tot.

Și „cetera lui Moș Costan începe un cântec lin, lin și plin, plin-stup de curăție, de cer senin și neîntinat.

— „De-alea, bătrâneștile!” murmură el, răzimându-și și mai tare obrazul de docsca ceterii.

Au dispărut, ca prin minune, și jucătorii de acuma și pavilionul de joc și tot, tot, ce tubălnicește de jur-impjur, ca să le cânte Moș Costan — celor de altădată..

..E tinăr glumeț, și el. Chiuiturile-i curg gârlă din gura-i semeață. Mai trage și el cu ochiul la câte o fetișcană, la câte o vădană și cântecul i se mlădie, ca și când ar vrea să fie un rociu de flori pe care-l aruncă, să prinză în ochiurile lui pe cea unghișă. Dar așa de cu nu-știu-ce de miros de rășină de brad, din vârful de munte.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Neghina: o iarbă rea a holdelor

Sfânta scriptură aseamnă împă-
știa ceriurilor cu omul care a se-
mănat semânță bună în țarina sa.
Este noapte însă dușmanii au venit
și au semănat neghină prin grâu.
Neghina a crescut mare și servitorii
au voit s'o smulgă. Stăpânul însă
a zis: „Lăsați-o să crească până
se cere și atunci secerătorii vor
strânge întâi neghina și o vor arde,
iar grâul îl vor strânge în jitnițele
cele.”

În pilda aceasta neghina e soco-
tită ca soiul omului păcătos și rău,
iar seceră și pe cel bun. E socotită
ca buruiană cea mai rea, care strică
grâul cel mai frumos.

De aci zisa poetului:

„Iarba rea din holde piară,

Piără dușmanii din țară;

Între noi să nu mai fie

Decât flori și armonie”...

Și într'adevăr neghina e o burui-
ană rea. Crește prin holde. Cotorul
e drept și crengurit. Frunzele sunt
în formă de lance, iar florile sunt
rozii — purpurii, mai rar albe. Fructul
e o cutiuță cu multe semințe,

Semințele cuprind o materie otră-
vicioasă. Din cauza acestei otrăvi,
pâinea făcută din făină de grâu cu
neghină are gust neplăcut. Grâul cu
neghină nu e căutat nici de cumpă-
rători.

Neghina e stricăcioasă și pen'ru a-
nimale. Multe animale mor din cau-
za că țărățele pe cari le mănâncă
cuprind prea multă neghină.

Dintre animale, mai adeseori, se îm-
bolnăvesc din cauza neghinei, găi-
țele, vacile, caii și porcii. Găinile cari
mănâncă neghină nu ouă, iar vaci-
lor le scade laptele.

Vitele otrăvite cu neghină se cu-
sc foarte greu. Totuși când porcii
au vărsături, boii răsufală greu, inima
le bate tare și au diaree, iar caii
sunt neliniștiți, cască într'una și au
colici, putem ști că s'au îmbolnăvit
din cauza neghinei pe care au mân-
cat-o.

Animalele otrăvite cu neghină, tre-
buie lecuite numai decât. Pentru a-
ceasta li se dau leacuri curățitoare
și anume sare amară topită în apă.
În loc de sare amară se poate da și
uleu de dovleac ori de floarea soa-
relui.

Din cauza relelor pe cari le prici-
nuște, neghina trebuie stărpită de
prin holde. Când se plivesc holdele
să se smulgă și neghina. Să nu se
lase până la coacere, căci se scutură
semința și din nou răsare, așa că
holdele cele mai frumoase se vor
umplea de neghină.

Când înflorește se poate cunoaște
mai ușor și se poate curăți de prin
holdă. Altfel împeștrează grâul și îl
strică, scăzându-i și prețul.

Ion Popu-Câmpeanu

Cântec de Țară

Peste câmpuri și muncile
Trece duhul țării mele,
În vestminte de lumină,
Cu'n luceafăr mare 'n mână.

Din văpaia ochilor,
Peste frunza plopilor,
Peste iarba câmpului
Și carnea pământului,

Fulgerile dunăresc,
Valurile clopotesc,
Zărea de mi cutremură,
Peste orice măgură.

Cu făptura Duhului,
Pe calea văzduhului,
Alaiul vitejilor,
Sub sceptrul cnejilor.

Cerul tot mi-l impresoară,
De din zori și până 'n seară
Și prin țara de tămâie,
Umbra lor frumos mângâie.

Freamătul ceresc se 'ntinde
Ca o apă ce cuprinde
Zările cutremurate,
Până 'n slăvile curate.

Ilie Mănițiu

Semnele răsfulgului la oi

În ziua îmbolnăvirii oile au călduri
mari (fierbințeli) între 41°—41,5°, sunt
abătute, nu mănâncă sau mănâncă
în sălă.

Chiar de a doua zi se poate ob-
serva că ugerul este umflat, cald și
dureros la pipăit. Uneori umflătura de
pe uger se întinde și pe burtă. Lap-
tele este apos, galben, murdar sau
verzui, și se taie (se adună) la fier.
Dacă se lasă într'un pahar se des-
parte în două straturi: unul deasupra
— verzui și subțire ca zerul
— și unul dedesupt — alb vâscos
cu grunjuri de puroi care se lipesc
pe pereții paharului.

După alte câteva zile laptele scar-
de foarte mult în cantitate și devine
cenușiu-verzui, murdar, cu grunjuri
mari de puroi, ca boaba de orez sau
ca firele de fidea. În acest timp se
observă la pipăit că ugerul este no-
duros, iar cu timpul se întărește și
se micșorează ca mărime.

Incheieturile genunchiului și cotu-
lui sunt umflate și calde. Oile șchioa-
pătă și rămân în urma turmei. Une-
ori oile șchioapătă fă.ă ca încheietu-
rile să fie umflate.

Ochii sunt ținuți închiși, lăcră-
mează. După 2—3 zile pot face al-
beață, din care cauză nu văd. Câte-
odată partea sticloasă (cornea)
a ochiului se sparge, lichidele ochiu-
lui se scurge și oile rămân oarbe
pentru toată viața.

Nu toate oile bolnave de agalaxie
fac toate aceste semne. De obicei,
cele mulgătoare au mai des ugerul
atins, iar cele nemulgătoare, berbecii
și miei se îmbolnăvesc de încheie-
turi sau ochii.

De regulă oile care trec prin boală
slăbesc foarte mult.

Câteodată boala este foarte gravă,
oile bolnave mor în 5—6 zile. Mor-
talitatea este mult mai mare la oile
tinere.

Laptele dela oile bolnave nu este
bun de mâncat, nici nu se poate
face brânză din el. Se poate da însă

ca hrană porcilor, după ce a fost
fiert. Când laptele are însă puroi nu
se va da nici la porci, ci se va în-
gropa în pământ, sau mai bine în
bălegar.

Ugerul oilor care au trecut prin
boală nu este distrus pentru totdea-
una, cum se întâmplă la alte boli.
Oaia după vindecare va mai da lap-
te, pentru aceasta însă în tot timpul
boalei trebuie mulsă de 3—4 ori pe
zi, cu toate că are dureri când este
mulsă.

*

În numărul viitor vom da câteva
sfaturi practice, pentru înlăturarea răs-
fulgului la oi.

FELURITE

Omul e legat de natură. Nici nu
ne dăm seama în viață de cele mai
multeori cât de legați suntem de îm-
prejurările în cari trăim, cât de le-
gați suntem de natură. De cele mai
multeori ne mărginim să știm că pământul
ne hrănește, că roada lui
atârnă de căldură și ploaie la timp,
că trebuie să ne împărțim lucrurile
pe cele patru anotimpuri ale anului
și să ne pregătim din vreme pentru
ele. Dar cine stă să se gândească la
faptul că de natura în care trăim,
dela soarele ce luminează și încăl-
zește mai puțin sau mai tare, dela
aerul ce-l respirăm, dela felul apei
pe care o bem, dela mâncarea cu
care ne hrănim, atârnă înfățișarea
deosebită a oamenilor și popoarelor
și la trup și la suflet? Negrii din
Africa sunt ca ceanul, de prea marea
dogorire a soarelui; paliditatea es-
chimoșilor dela mările înghețate e
din cauza puținii lumini și a frigului
ce stăpânește acolo, și așa mai de-
parte.

De aceea fiecare om se simte mai
bine pe pământul și în țara în care
s'a născut.

Una stă: întreg tineretul care a fost
cât de sburdalnic, ca o herghelie
ntreagă de mânzi năravoși, după
amiază și seara și noaptea, care le a
părut nopticică — stă o clipă locului,
se uită unul la altul, flăcău și fată
și bătrânii chiar (câți mai țin de straje!)
și parcă de undeva, de departe le
seosește o veste, de pleacă cu toții
capul.

Bătrânii, să sară'n sus și să strige
— și alta nu: Moș Costane! Ai dreptate,
ai dreptate!

Ce fel de dreptate? Tango-urile și
Simmy-urile par că s'au spulberat,
ca nește fulgi de păpădie și pășește
între jucători o fată tină, Hora, care
le învață hora lină, săltată cu mult
bun-simț, de pe când era... lupul câțel,
zâmbește buza. „Ring”-urile au dis-
parut.

Ghetele de lac nu mai scârțâie.
Ciorapii de mătase nu se mai arată,
ci niște domnițe sulegete și niște
flăcăi ca lumânările, își înțind mâinile

și le încopcie la degete, bat tactul
domol și se bucură, se bucură... de
tinerețe și de frumusețea jocului li-
niștit care-i potolește și-i adună într'o
cunună, de-a mai mare dragul, s'o
tot privești, cu încă vreo câteva pe-
rechi de ochi.

Ochiul lăutarului lăcrămează. O,
nu-i frumos ochiul ăsta — dar lacrima
il înfrumusează și, iacă, una din fete,
înduioșată că-l vede lăcrămând, s'a-
propie de el.

— „Ce ai, Moș Costane?”

— „Iacă-ășa”, bâlbaie el. „Mă
gândesc la junia mea, cântând d'alea,
bătrâneștile”...

— „Știi ce?”, râde fata, fără de
nicio răutate. „Hai și dumita în
horă! Eu sânt aia de altădată!”

Moș Costan se sumete. Întreabă cu
ochii pe ceilalți ceterași și pe cel cu
gurduna: vă pricepeți să cântați și
singuri? Ei răspund din cap: da!

— „Atunci hai”, șoptește el..

— „Hai!”

Râd cu toții și bat din palme și se
încinge iară o horă — și mai mândră
și mai aerisitoare, de tresaltă inimile.

Cum bat, în tact, hora, cu toții și
cum se desprinde câte o pereche și
se învârtește la mijloc și cum se aude
numai câte o chiuitură, știi, de alea,
bătrâneștile, cu câte o pișcătură, ca
de ardei pe limbă, dar fără multă
răutate, de râd toți de „pontul” făcut!..

Toți, toți sunt cei de-atunci!

E lampa mare, cu gaz și lumână-
rile de său. Laițele și scaunele depe
vremuri, cu încreștături frumoase, ca
de pe bețele flăcăilor și de pe furcile
fetelor, ca de pe blidarele, unde stau
înșirate blidele și farfuriile cu fel de
fel de păsări și flori și șerpuiți în
spirală, cu merindarele mândre de
pe pereii, cu tot ce hârnicia feme-
iască a putut să toarcă și să țeară
și să lucre cu ighița și mâna bărbă-
tească să taie cu briceagul și cu fi-
rezul.

O fericit se simte Moș Costan și
toți ceilalți în clipele astea! Răsufală

ușurat, ca după ce a urcat un drum
greu, prin aier cu precingine, un urcuș
aspru și au dat de aer curat, îmbăl-
sămat, la vârful de munte.

Moș Costan se încumetă chiar să și
chiuie. Toți sunt numai urechi.

„Al țaranului parfum?”

Busuiocu!

Busuioc poartă pe drum

În șerpar și în tot locu'

Sub mustață și la joc

Dați și vorbeii busuioc!”

„Bravo! Bravo!”, strigă cu toții și-i
o veselie, ca pe vremurile alea bune,
când dădeai cep la un boloboc de
beutură.

...De-atunci în pavilionul de joc
din satul dela poalele munților s'au
întors vremurile horei, al învârțitei,
țarinei și călușarilor și tot mai des a
fost rugat Moș Costan să cânte „de-
alea, bătrâneștile”, fiindcă întineresc
și pe bătrâni, dar și tinerilor le dau
„de-alea, bătrâneștile”, tinerețea, cu
miros de busuioc..

INFORMAȚIUNI ULTIMELE STIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — — Lei 1000.— Instituții și autorități Lei 4.500.—
Pe o jumătate de an — „ 500.— Abonament de sprijin „ 10.000.—
Pentru negustorii și com., 2000.— PREȚULUI NUMĂR „ 30.—

„Economia Română“ valoroasa revistă redactată de Oficiul de Studii și Documentare al Ministerului Economiei Naționale închină ultimul său număr pentru a înfățișa cercurilor economice ale țării și străinătății valorile din acest domeniu ale Ardealului. In cele peste 100 de pagini, sunt desbetute și prezentate o serie de probleme, apoi date statistice, toate, arătând zestrea acestei provincii în viața economică a României. Despre începuturile comerțului ardelean, d. Ionel Neamtzu, din Oficiul de Studii al Ministerului Economiei Naționale scrie un interesant și documentat articol, mărturisind și cu acest prilej, că deși a părăsit Ardealul de aproape patru ani, nu scapă prilejul de a-i da provinciei noastre ceea ce este al ei.

Colectarea prisosului de cereale. Față de unele svonuri cari circulă și anume că Statul va ridica cerealele dela producători în schimbul unor bonuri de rechiziție, — organele în drept se grăbesc să lămurească producătorii, după cum urmează: Toate cantitățile de grâu, secară, orz, ovăz, cari prisosesc din recolta anului 1945 vor fi cumpărate de Stat cu plata în bani gata, de îndată ce cerealele vor fi predate la organizațiile cooperatiste însărcinate cu strângerea lor. Așa dar agricultorii nu vor da, fără plată imediată, niciun bob.

O mare nenorocire de cale ferată s'a produs săptămâna trecută în Franța, în apropiere de marele oraș Lyon. Trenul expres de Lyon plecând în direcția Saint Etie s'a ciocnit cu un tren de muniții. Ciocnirea fiind puternică muniția din trenul mărfar a făcut explozie iar vagoanele celor două trenuri au fost aruncate de pe șine. Pe urma acestei groaznice nenorociri și-au găsit moartea peste 150 persoane.

Indreptarea unor greșeli, făcute cu prilejul aplicării reformei agrare, este problema care preocupă în prezent, factorii cu răspundere dela conducerea județelor și ai comitetelor de expropriere. Acolo unde s'a mers alături de lege și s'au făcut abuzuri, scoțând din case gospodarii, se va îndrepta greșala, deoarece, legea de reformă agrară nu a prevăzut încă exproprierea micilor gospodării sătești. Pretorii și notarii satelor sunt îndrumați să aducă la cunoștința Prefecturilor toate încălcările de lege, pentru a se lua măsuri, astfel încât legea de reformă agrară să nu zdruncine temelile așezărilor noastre sătești.

Scumpe peste tot. Pe măsură ce înaintăm în vreme, scumpetea își deschide drum tot mai larg, punând pe gânduri familiile nevoiașe și pe oamenii cu venituri fixe. Măsurile luate până acum de guvern, pentru

stăvilirea speculei, nu au dus la rezultatele dorite de marea mulțime a consumatorilor. Dimpotrivă s'a constatat că speculanții își fac de cap, cerând prețuri neînchipuit de urcate. Ca o primă măsură, la Primăria Capitalei au fost înălțurați toți controlorii însărcinați cu înfrânarea speculei. Guvernul este în căutarea altor mijloace, prin care să asigure o viață mai ușor de suportat de către cei mulți și necăjiți.

Mulțumiri. D. Dr. Stefan Cleja, prefectul județului Sibiu, aduce mulțumiri tuturor donatorilor, preoților și învățătorilor din județ, cari s'au străduit pentru strângerea sdranțelor pe seama orfanilor țării.

Reîntorcerea prizonierilor din Rusia. In zilele trecute a sosit în țară cea de a doua divizie de prizonieri români aflați în Uniunea Sovietică, anume Divizia Horia, Cloșca și Crișan, de sub comanda d-lui general Lascar Mihail. Se așteaptă ca și restul prizonierilor noștri să-și facă intrarea în țară, pe măsură ce li se vor pune la dispoziție mijloace de transport.

Noul preț al cerealelor. Comisariatul general al prețurilor a stabilit noi prețuri la cereale, astfel: vagonul de grâu: 1 milion lei sau 100 de lei kgr. și 1600 lei feldăra; secara: 720 de mii vagonul; orzul: 640 de mii; ovăzul 700 de mii și porumbul 600 de mii lei. Aceste prețuri sunt valabile dela 20 Iulie 1945.

Căldură și secetă. In cea mai mare parte a țării se resimte seceta și căldura neobișnuit de mare. Pe unele locuri recolta de grâu a avut mult de suferit, de pe urma secetei. Deasemenea va avea de suferit recolta de porumb, furaje și legume. In Ardeal situația câmpului, este mai bună și recolta promite a împlini nevoile.

Șapte cutremure de pământ s'au produs într-o singură zi în Turcia. Știrile sosite de acolo, anunță că nu s'au produs pagube prea importante, dat fiind că sguduiturile au fost mai puțin puternic, ca de obicei.

Legăturile cu Statele Unite și cu Anglia sunt pe cale de îmbunătățire. Pe lângă circulația scrisorilor și a telegramelor, Statele Unite s'au îngriiit să ne asigure legături și pe cale aeriană cu avionul. Astfel cursa de avion care va face legătura între America și Calcuta, va avea o stație și pe aerodromurile noastre din Capitală. Cu Marea Britanie s'au reluat legăturile telefonice și telegrafice. Semne bune!...

■ CELE mai bune reparațiuni de ceasornice, în cel mai scurt timp și garantate, se execută numai la firma IOAN PINTEA, Sibiu str. Tribunei Nr. 14, maestru premiat de Ministerul Muncii.

Răvașul săptămânii.

Politica în țară și peste hotare

In vremea alegerilor electorale cari s'au încheiat săptămâna trecută, în fruntea Mării Britanii a venit guvernul laburist de sub conducerea d-lui Clement Atlee. Printr'un purtător de cuvânt al său, noul guvern englez și-a anunțat, în linii mari, programul de guvernare, care prevede, printre altele: 1. Continuarea războiului împotriva Japoniei; 2. Contribuția la refacerea economică a țărilor ce au luat parte la război și în deosebi a țărilor europene împreună cu Germania (față de aceasta din urmă, noul guvern englez purtând deosebita grijă de a nu-i mai da puțința să se mai refacă militaricește, pentru a mai primejdui pacea lumii); 3. Sprijinirea ideilor de pace și siguranță mondială statornicite la San Francisco, cunoscându-se că guvernul laburist englez dorește să întrețină legături pașnice cu toate popoarele lumii, iubitoare de pace.

După ce a cunoscut rezultatul alegerilor și a preluat conducerea noului guvern, d. Clement Atlee, însoțit de d. Bevin, noul ministru de afaceri străine, al Angliei, a plecat la Postdam, pentru a continua conferința care se află în a treia săptămână a lucrărilor.

Prezentându-și demisia, d. Winston Churchill s'a retras la ferma sa, unde își petrece timpul de aci înainte. Pentru marile servicii aduse patriei sale în cele mai grele împrejurări, Suve-

ranul Angliei i-a oferit cea mai înaltă decorație, pe care însă, d. Churchill a refuzat-o.

Conferința dela Postdam

Marea conferință dela Postdam s'a află pe sfârșitul lucrărilor. Se așteaptă ca odată cu sfârșitul acestei săptămâni cei trei mari să părăsească Postdamul, pentru a se reîntoarce la posturile de conducere din țările respective. In drum spre Washington, Harry Truman, președintele Statei Unite, va face un scurt popas în Anglia, cu care prilej va fi primit în audiență de către Suveranul Mării Britanii.

La sfârșitul conferinței dela Postdam se va da un comunicat lămuritor asupra celor discutate și asupra modului în care au fost deslețate anumite probleme.

La începutul conferinței dela Postdam se va da un comunicat lămuritor asupra celor discutate și asupra modului în care au fost deslețate anumite probleme. Guvernul luptă din răsputeri pentru a face față greutăților provocate de criza alimentară și mai ales de scumpirea pe care o fac unii negustori, care vor să se îmbogățească așa pe noapte. La București s'a început lupta pentru stărpirea speculanților și în mează ca urmările să se întindă în restul țării. Odată cu aceste măsuri guvernul este preocupat de problema organizării transporturilor, cotind că în felul acesta se va ajunge în mod simțitor, la o mai bună aprovizionare cu cele lipsă lumii orășenești.

De vorbă cu sătești

Despre lege și dreptul ei

Dacă toți oamenii ar fi buni și-ar da ascultare simțimentelor morale, credințelor religioase și naturale, cu cari ne-am născut fiecare din noi, n'ar mai fi lipsă de legi, pe cari tot oamenii să-le făurească și tot ei să se supună lor, căci a trăi cu cinste din munca ta proprie, a respecta viața, onoarea și avutul altuia și a da fiecăruia ce este al său, sunt legi cunoscute de toată lumea, deși n'au fost votate de vreun parlament și impuse de vreo stăpânire.

Românul zice: „ Ce fie nu-ți place, altuia nu face“ și cu toate acestea mulți dintre noi păcătuim zilnic prin faptele și lucrările noastre, călcând în picioare și vătămând, onoarea, avutul și viața semenului nostru, refuzând să ascultăm de poruncile dumnezeiești, de poruncile firii, de acele porunci veșnice, cari n'au fost scrise nicăiri, însă au încolțit în sufletul nostru, odată cu apariția ființei noastre în lume. De îndată ce omul cel mai puțin înțelept și-a dat seamă despre existența ființei sale și a semenilor săi, a trebuit să se convingă neapărat și despre drepturile și datoritiile sale. Așa dar de mici, am știut ce este îngăduit și ce este neîngăduit, ce e bine, ce e rău, ce e drept, ce e nedrept, ce putem face și ce nu putem, spre a nu cădea în păcatul de-a lăsa libertatea, viața, onoarea și averea sau proprietatea semenului nostru.

Așadar, norme, reguli, sfaturi, legi nescrise, despre cele cari vorbim au existat de când e omul și lumea. Ceeace n'a existat însă și nu există nici astăzi pentru întărirea obligărie a acestor legi generale și permanente, au fost pedepsele imediate pe care le dau ascultare, și pedepsele de ordin spiritual, ca mustrarea conștiinței și pedeapsa cea după moarte, prescrise de învățăturile religioase, sunt prea îndepărtate și în afara vieții pământești, ca să poată avea noi toți, cei ce ne gândim numai la prezent și nesocotim liniștea sufletului nostru, pacea internă și împăcarea conștiinței, avem lipsă de porunci pe care să le ascultăm și impuse tot respectului nostru.

Aceasta e deosebirea, deci, între poruncile Dumnezeiești de totdeauna și valabile pentru toți pământeștii cuprinse în învățăturile evanghelice între legile făcute de om. Pe cele primelor le poți da ascultare și poți să nu le dai, căci momentan nu poți să suferi pedepse materiale, celorlalte trebuie să te supui, fiindcă altcumfel vei suferi sub pedepse aspre din partea ganelor însărcinate cu asigurarea executării și îndeplinirii lor de către cetățenii.

O lege ce nu-și apleacă urechea voilor mulțimii, lovește în ordinul social, înrațește individul și produce neînchipuite acte păgubitoare, pentru bunăstarea întregii obște.

L. I. ALBU